

SINIF YÖNETİMİ

- Sınıf yönetiminin en önemli amacı; **sınıfta etkili öğretme-öğrenme ortamını oluşturmaktır.**
- Etkili bir sınıf yönetiminin **en önemli ögesi ÖĞRETMEN'** dir.

ÖĞRETMEN TİPLERİ

Otokratik: Öğrencilerin düşünce ve görüşlerine önem vermez. Etkinlikleri kendisi yürütür ve disiplini merkeze alır.

Kalıplayıcı: Kurallara uymakta sık tekrar yöntemlerini kullanarak bu kuralların unutulmamasını amaçlar ve çalışmalarında veli desteğini alır.

Serbest (İlgisiz): Öğrenciyle ilgilenmez, rehberlik yapmaz, kararsız ve hareketsizdir.

Demokratik: Öğrencilerin duygu ve düşüncelerine önem verir. Öğrenciyi merkeze alır, kendisi süreçte rehber olur.

Model: Sözleri ve davranışlarıyla öğrencilere örnek olur.

Geliştirici: Öğrencilerin gelişim özelliklerini dikkate alarak hareket eder.

LİDER ÖĞRETMEN

Yeni eğitim anlayışında bilgiyi aktaran öğretmenden çok, öğrenciye, veliye, okul çevresine ve meslektaşlarına öğrenmede, bireysel ve toplumsal gelişimde ön ayak olabilecek, yol gösterecek **lider öğretmen modeli** değer kazanmaktadır.

a) Öğretimsel Liderlik

Öğretim üzerinde odaklaşan bir liderlik türüdür. Bu liderlik yaklaşımında sınıf çevresinin tamamen öğretime yönelik ve üretken bir çevre olarak düzenlenmesi hedeflenmiştir.

b) Kültürel Liderlik

Kültürel lider, kültürel değerleri koruyan önemli anlamları açıklayan ve kilit değerleri örgüt ortamında canlı tutan kişidir. Bu bağlamda değişik törenler, sportif ve kültürel etkinlikler, öğrenci velileriyle dialog halinde olma sınıf yöneticisinin kültürel liderliğine örnek olabilecek davranışlardır.

c) Süper Liderlik

Süper liderliğin temel bakış açısı izleyenlerin kendi kendilerinin lideri olmasıdır. Sınıf lideri olarak öğretmen, öğrencilerin her birinin liderlik özelliği sergileyebilmeleri için etkinliklere katılımlarını sağlamalı ve sorumluluk duygusu kazanmalarına yardımcı olmalıdır.

d) Etik Lider

Etik lider, insanlar arası ilişkileri ön plana çıkarma yoluyla görevi yürütmeyi hedefleyen kişidir. Etik lider olarak öğretmen eğitim-öğretim çalışmalarında tutarlı olmalıdır.

e) Öğrenen Lider

Öğrenen sınıf lideri, sürekli olarak öğrenmek ve kendini geliştirmek zorundadır. Buna göre öğrenen sınıf lideri öncelikle kendini geliştirmeli daha sonra öğrencilerinin öğrenmesine odaklanmalıdır.

f) Dönüşümcü Lider

Dönüşümcü sınıf liderliğinde sınıfta ani ve etkili **değişimi** gerçekleştirmek esastır. Çevredeki değişim gelişmeleri dikkate almak zorundadır. Çağın gerektirdiği araç gereçleri kullanmalıdır.

g) Vizyoner Lider

Sınıfa ilişkin düşünülen herhangi bir geleceği tasarlayabilme, geliştirebilme ve paylaşabilme olarak tanımlanabilir. Sınıf yöneticisi gelecek yönelimli olmak durumundadır.

SINIF YÖNETİMİ YAKLAŞIMLARI

1. TEPKİSEL YAKLAŞIM

- İstenmeyen bir durum veya davranışa karşı yürütülen bir sınıf yönetimi modelidir.
 - Amacı:** İstenmeyen durum veya davranışları değiştirilmesidir.
 - Düzen sağlayıcı **ödül - ceza** etkinliklerini içerir.
- İstenen dav. → Ödül → (Pekiştirme)
İstenmeyen dav. → Ceza → (Sönme)

2. ÖNLEMSEL YAKLAŞIM

- Davranış ortaya çıkmadan, problem olacak davranışı önleyici şekilde önlemler alma yaklaşımıdır.
- Amacı:** Sınıf problemlerinin ortaya çıkmasını önleyerek, tepkisel modele olan gereksinimi **en aza** indirmektir.
- Geleceği öngörme** istenmeyen davranış ya da sonuçları olmadan **önleme** yöntemidir.

3. GELİŞİMSEL YAKLAŞIM

- Öğrencilerin fiziksel, duygusal, ruhsal ve sosyal gelişim seviyelerinin gerektirdiği uygulamalara yönelik aktivitelerin geliştirilmesidir.
- Öğrencilere gelişim özelliklerine göre davranmaktır.**

4. BÜTÜNSEL YAKLAŞIM (SİSTEM YAKLAŞIMI)

- Sınıf yönetimine bütünsel bakan ve sistem yaklaşımı olarak da bilinen yaklaşımdır.
- Sınıf yönetiminde **yerine ve zamanına göre bütün yaklaşımlar kullanılır.**
- Tepkisel, önlemsel ve gelişimsel modelleri birleştirir.

Önlemsel + Gelişimsel + Tepkisel = **Bütünsel Yaklaşım**
(Sistem Yaklaşımı)

1. FİZİKSEL DÜZENLEME

SINIF YÖNETİMİNİN YAPISAL ÖZELLİKLERİ

1- Çok Boyutluluk: Sınıfta **aynı anda birçok etkinlik** bir arada yapılabilmektedir. Kimi öğrenciler okurken, kimileri yazmakta, kimileri araştırma yapmakta olabilir. Öğretmen bu etkinlikleri sınıfın ihtiyaçları doğrultusunda bütünleştirebilir.

2- Eşzamanlılık: Sınıfta aynı anda birden çok olay olur. **Öğretmen** bir öğrenciyi dinlerken diğerlerini izler, yeni bir soru düşünür, olumsuz davranışları izler, zamanı kontrol eder.

3-Çabukluk (Yakındalık - Anındalık): Sınıfta olaylar anında oluşur ve bunları ileri bir zamana ertelemek olanaklı değildir. Öğretmenin her olaya yetişmesi, her soruya **anında yanıt vermesi** gerekir.

4- Öngörememe: Ne kadar iyi planlanırsa planlansın, sınıfta olabilecek her şeyi önceden tahmin etmek mümkün değildir.

5- Açıklık: Sınıfta olup bitenlerde gizlilik yoktur. Olaylar herkesin gözü önünde yaşanır.

6- Ortak Tarih: Sınıf bir aile gibidir. Sınıfta yıl boyunca yaşanan olumlu ve olumsuz olayları bütün sınıf birlikte yaşar ve yaşananlar ortak bir tarih oluşturur.

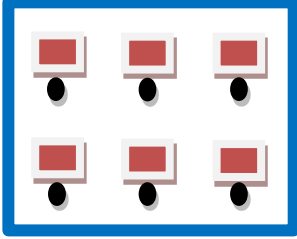
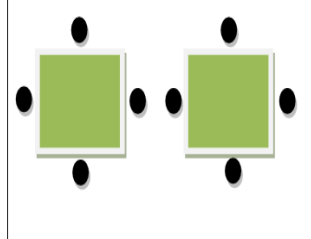
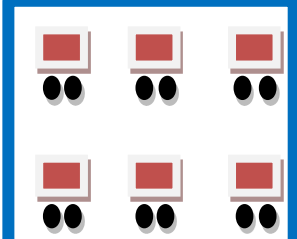
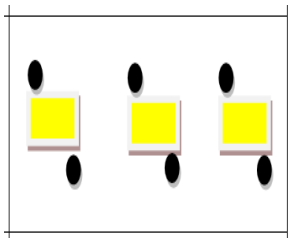
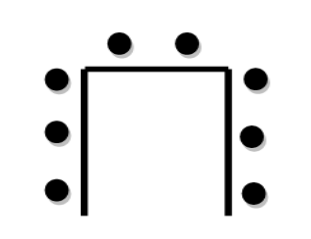
OTURMA DÜZENLERİ

: metinsar61

YouTube: metin şar

1- Bireysel Yerleşim Düzeni Öğrencilerin tek başlarına masa ve sandalyelerde oturdukları düzendir. Bireysel öğrenmeyi ön plana çıkarır. Her öğrencinin kendi düzeyinde ve hızında çalışmasına olanak sağlar.		4- Çok Gruplu Yerleşim Düzeni (Küme Düzeni) Öğrencilerin bir masa etrafında toplanıp birbirlerine yardım ettikleri oturma düzenidir. Öğrenciler arasında iletişim yoğundur. Özellikle proje çalışmaları ve küme çalışmaları gibi işbirlikçi öğrenmelerin olduğu durumlarda çok kullanılır.	
2- Sıralı Yerleşim Düzeni (Klasik Düzen) Öğretmen merkezlidir. Öğretmen tek bilgi kaynağıdır. Kalabalık sınıflar için uygundur. Öğrenci katılımı azdır. Sınıf yönetimi daha kolaydır. Öğretmenden öğrenciye doğru tek yönlü iletişim vardır. En çok kullanılan oturma düzenidir.		5- Tek Gruplu Yerleşim Düzeni a) Daire (Yuvarlak Masa) Düzeni Öğretmen öğrenci iletişimi ideal düzeydedir. Hazırlanması çabuk ve kolaydır. Samimi bir ortam vardır. En ideal oturma düzenidir. Öğretmen her öğrenciye eşit mesafededir. Tartışma yöntemine en uygun oturma düzenidir.	
3- Çalışma İstasyonu Yerleşim Düzeni Laboratuvar çalışmalarında kullanılır. Her çalışma istasyonuna iki öğrenci yerleştirilir. Bireysel ve toplu öğretim yapılmasına imkan sağlar.		5- Tek Gruplu Yerleşim Düzeni b) U Düzeni Öğrencilerin ve öğretmenin etkileşimi yoğun olur. Materyal kullanmaya en uygun oturma düzenidir. Drama, gösteri, gösterip yaptırma tekniklerine en uygun oturma düzenidir.	

2. PLAN - PROGRAM DÜZENLEMESİ

Öğretmen hazırlayacağı planlarla hangi kazanımı, ne zaman, nasıl kazandıracağını, dersin hangi aşamasında ne yapacağını bilir. Bu nedenle planlara öğretmenin ders içerisindeki **yol haritaları** denilebilir. İyi bir ders planını hedefe ulaşmayı kolaylaştırır. Plan hazırlama ekonomiklik ilkesi gereğidir.

Plan Çeşitleri

- 1-Ünitelendirilmiş yıllık plan
- 2-Günlük plan
- 3-Ders planı

3.ZAMAN DÜZENLEMESİ

Etkili öğretim, öğrenmeye ayrılan zamanın **çokluğuna** ve **etkili kullanımına** bağlıdır. Sınıftaki zamanın tümü **eğitsel amaçlara** yönelik etkinlikler için kullanılmalıdır. Bunu sağlamanın yolu sınıf süreçlerinin dikkatle **planlanmasıdır**.

Bazı Zaman Tuzakları

- Plansızlık
- Yoklamayı numara ad soyad okuyarak alma
- Araç gereçleri derse zamanında getirmeme
- Akademik olmayan konulara fazla yer verme
- Sınıf defterini ders esnasında doldurma
- Ders esnasında ders dışı duyurular yapma
- Her öğrenciyi aynı oranda derse katmaya çalışma

4.İLİŞKİ DÜZENLEMESİ

SINIF
YÖNETİMİNDE
DÜZENLEMELER

A-İLETİŞİM

İLETİŞİMLE İLGİLİ BAZI KAVRAMLAR

1-Sözlü İletişim: Konuştuğumuz dildir. Konuşma hızı, ses tonu, vurgular vb.

2-Sözsüz İletişim: Beden duruşu, jestler, mimik, göz teması vb.

3-Edilgin Dinleme: Söylenilenler hiç kesilmeden, sessizce dinlenir. Öğrencide ilk etapta kabul edildiği duygusunu yaratır ve paylaşmaya cesaretlendirir. Ancak devamında olumsuzluk oluşur.

4-Etkin Dinleme: Öğretmen öğrenciyi dikkatlice dinlerken, aynı zamanda onu anladığını ifade eden tepkiler kullanır. Edilgin dinlemenin aksine **etkileşim** gerektirir.

5-Emir Dili: Öğrencide olumsuz bir etki yaratır.

6-İstek Dili: Öğretmenin, öğrenciyi zedelemekten, kibar bir şekilde beklentisini ifade ettiği dildir.

7-Sen Dili: Öğrenciye karşı suçlayıcı, uygun olmayan bir üslupla iletişim kurmayı ifade eder. Suçlayıcı ve yargılayıcı olduğu için karşı taraf savunmaya geçer.

Örnek: Çok pasaklısın, yaramazsın, tembelsiniz, ders çalışmıyorsun

8-Ben Dili: Bireyin karşısındaki kişiyi suçlamadan kendini merkeze alarak bir konuyla ilgili duygu ve düşüncelerini paylaşmasıdır.

Örnek: Derse hazırlıksız gelmeniz beni üzüyor, izin almadan konuştuğunuzda başım ağrıyor ve erken kızabiliyorum.

: metinsar61

B-SINIF KURALLARI

Kural belirleme sürecinde en önemli nokta **öğrencileri de sürece katmaktır.**

KURAL BELİRLEME İLKELERİ

Kural öğrencilerin katılımıyla belirlenmelidir.

Kural belirlenmesinin gerekçesi açıkça ortaya konulmalıdır.

Kural herkes için belirlenmeli ve uygulanmalıdır.

Kuralın ihlali durumunda yaptırımın ne olacağı önceden belirlenmeli ve tavizsiz uygulanmalıdır.

Sınıf kuralları sadece yasak ve cezalar üzerine kurulmamalı; ödül verebilecek olumlu davranışlar da kural haline getirilmelidir.

Sınıf kuralları özellikle okulun **ilk günlerinde** belirlenmelidir.

Kurallar sayıca sınırlı (5-7 arasında) olmalıdır.

Kurallar olumsuz, emir şeklinde olmamalıdır.

Her bir kural örnekleriyle sınıfa açıklanmalıdır.

Kurallar sınıfa duyurulmalıdır.Sınıfın onayını alınmalı itirazlar varsa cevaplanmalıdır.

Kurallar tüm öğrencilerin görebileceği bir yere asılmalıdır.

Kurallara önce öğretmen uymalıdır.(Model olmalı)

Kurallara uygun davranan öğrenciler ödüllendirilmelidir.

Geçerliliği yitirilen kurallar değiştirilmeli ya da terk edilmelidir.

Sınıf kuralları okulun kuralları ile çelişmemelidir.

5.DAVRANIŞ DÜZENLEMESİ

SINIF
YÖNETİMİNDE
DÜZENLEMELER

Davranış düzenleme

sınıfta **istenmeyen****davranışın önlenmesidir.**Sınıfta istenmeyen davranışın
önlenmesinde yapılması gereken

ilk iş; problemin kaynağını belirlemek ve daha sonra problemin kaynağına inerek ortadan kaldırılmaya çalışmaktır.

İSTENMEYEN DAVRANIŞLARI ÖNLEME YOLLARI

****Problem Ortaya Çıkmadan Önce****

1.Kuralları birlikte belirleme: İstenmeyen davranışları önlemek için yapılması gereken ilk iş, sınıf kurallarını sürecin başında, öğrencilerin katılımıyla kuralları birlikte belirlemektir.

2.Görev ve sorumluluklar verme: İstenmeyen davranışları önlemek için öğrencilere ilgi ve yeteneklerine göre başarabilecekleri alanlarda görev verilmelidir.

3.Dersi etkili hale getirme: Öğretmen dersi ilgi çekici, merak uyandırıcı, heyecan verici duruma getirmelidir. Derslerde olabildiğince farklı yöntem ve teknik kullanılmalıdır.

****Problem Ortaya Çıktıktan Sonra****

1.Sorunu anlamaya çalışma: Sınıfta istenmeyen davranışın ortaya çıktığında yapılması gereken ilk iş; **problemin kaynağını belirlemek** ve daha sonra problemin kaynağına inerek ortadan kaldırılmaya çalışmaktır.

2.Görmezden gelme (Söndürme): Her olumsuz davranışa müdahale etmemedir. Öğrencilerin ender olarak yaptıkları, münferit olaylar görmezden gelinerek pekiştirilmemiş olur. Görmezden gelinen davranış bir süre artma eğilimi gösterir ama daha sonra söner.

3.Sözel olmayan uyarıları kullanma: İstenmeyen davranış yoğun olarak tekrarlanıyorsa görmezden gelme etkili olmayacaktır. Bu durumda öğretmen şunları yapabilir;

- Göz göze gelmek ve değişik yüz ifadeleri kullanmak.
- Öğrencinin yakınına kadar gelmek,
- Öğrenciye ya da oturduğu sıraya hafif dokunmak,
- Aniden susmak ve sessiz almak.

4.Sözel uyarıcıları kullanmak: İstenmeyen davranışı durdurmada sözel olmayan uyarıların yetersiz kalması durumunda aşağıdaki sözel ifadeler kullanılır.

- İstenmeyen davranış gösteren öğrenciye sorular sorulur.
- İstenmeyen davranış gösteren öğrenci ismiyle uyarılır.
- Sınıf kuralları ara ara açıklanarak tekrar edilir.

5.Sınıf dışında görüşme: Yukarıdaki işlemler işe yaramıyorsa, öğrenciyle sınıf dışında uygun bir dille görüşülür. Gerekirse ailesi çağrılır.

6.Okul Disiplin Kurulunu ya da Rehberlik Servisini işletme: Çok önemli durumlarda ve tüm önlemlere rağmen istenmeyen davranış tekrar ediliyorsa okul disiplin kuruluna başvurulur.

7.Yaptırım uygulama (Cezaya başvurma): Öğrenciye kızmak, bağırarak gibi istemediği uyarıları vermek, ya da istediği bir uyarıyı vermeme şeklinde olur. Eğitimde ceza son çare olarak tercih edilmelidir.